

Uus tervisekontrolli kord paneb noorsportlaste vanemad muretsema (4)

20.09.2009 13:36

Tänavu jõustunud uus noorsportlaste tervisekontrolli kord teeb murelikuks lapsevanemad, sest nüüd on haigekassa kulul iga aasta spordiarsti jutule asja vaid nendel noortel, kes treenivad üle 8 tunni nädalas. Teiste tervist kontrollib spordiarst riigi raha eest iga kahe aasta tagant.

Vastavalt 1. aprillist kehtivale uuele korrale tehakse nädalas viis kuni kaheksa tundi treenivatele noortele kord kahe aasta jooksul puhkeasendis EKG ja kopsufunktsiooniuring (spirograafia), kuid koormustesti neile enam ette nähtud pole.

«Selliste suurte treeningmahtude juures on see ebapiisav,» leiab Airi Järvelaid, kelle lapsed on seni treeninud seitse tundi nädalas ning käinud igal aastal tervisekontrollis.

Just spordiarst oli see, kes diagnoosis ühel lapsel ületreenituse ning soovitas koormusi vähendada, teise aga suunas täiendavatele uuringutele, mille põhjal diagnoositi tõsisem terviseprobleem. Ka teeb ema murelikuks see, et enam pole kavas teha koormustesti. «Just koormustest näitab tõsisemad asjad ära, vähemalt olen mina nii aru saanud,» sõnas ta.

Tartu Ülikooli kliinikumi spordimeditsiini ja taastusravi kliiniku juhi Rein Kuigi sõnul pole vanematel muretsemiseks põhjust, sest kasutatav terviseuuringute mudel on tõendus põhine ja piisavalt tundlik, et tagada noore sportlase sportimise ohutus. «Kui esmasel uuringul ilmneb terviseprobleem, siis on tagatud lisauuringud ja erialaarstide konsultatsioonid,» kinnitas ta.

Kuigi sõnul ei saa ka sagedasema tervisekontrolliga täielikult välistada ületreenitust ning selles osas on oluline roll treeneri, noorsportlase ja lapsevanema koostööl. «Ületreeninguga kaasnevad alati ka kaebused - näiteks väsimus, töövõime langus, unehäired, söögiisu muutused, meelolu muutused jne -, mille ilmnedes võib noorsportlane ise pere- või spordiarsti poole pöörduda,» selgitas meedik.

Järvelaiu sõnul ei pruugi vanemad aga lapse ületreenitusest aru saada. «Lapsed on pärast koolipäeva nagunii väsinud ja see vähene õhtune aeg, mis koos ollakse, siis käib laps veel arvutis, õpib, on õues, ja vanem ei pruugi seda märgata,» selgitas ta.

Ka korvpallitreener Tiit Soku arvates peaksid vanemad oma lapsi ise rohkem jälgima. «Kui tal on midagi viga olnud ja on põhjust minna arsti juurde, siis tasub kindlasti varem [enne korralist kontrolli - toim] minna,» sõnas Sock.

Oma treeneriajast ei meenunud talle, et spordiarsti juures oleks mõnel noorel avastatud tõsine terviserike. «Pigem need spordiarstid tõstavad iga pisema asjajuures häiret. On olnud juhtumeid, kus poiss ütleb, et arst ei luba trenni teha, aga tegelikult midagi ei muutu ja ta enesetunne on ka hea,» selgitas Sock.

Treeneri sõnul piisab nädalas viis korda 1,5 tundi trenni tegeva lapse puhul täiesti sellest, kui ta korra paari aasta jooksul käib spordiarsti juures kontrollis.

Eestis on hinnanguliselt 80 000 noorsportlast, kellest üle 8 tunni nädalas sportivaid noori on ligi 24 000 ning 5 kuni 8 tundi nädalas treenijaid 16 000.

Foto: Urmas Luik

«Tegelikult ei olnud muudetud süsteemi eesmärgiks mitte otseselt rahanappus, vaid see, et me tagame

riigi (haigekassa) poolt selle, mis on vajalik terviseohutuse tagamiseks,» selgitas haigekassa tervishoiu peaspetsialist Sirje Vaask. Ta lisas, et tänavu on noorsportlaste uurimiseks eraldatud isegi rohkem raha kui mullu.

«Kui mullu kulus haigekassal noorsportlaste terviseuuringuteks 8,1 miljonit krooni ning uuriti kokku 10 449 noorsportlast, siis tänavu on noorsportlaste terviseuuringuteks ettenähtud vahendeid 9,2 miljonit ning algselt oli plaanis uurida vähemalt 8620 noort. «Ent prognoosime, et tänu uuenenud süsteemile see peaks võimaldama uurida vähemalt 11 000-12 000 noorsportlast kogu aasta vältel,» lisas ta.

Vaaski sõnul kasutasid paljud spordiklubid varem iga-aastaste terviseuuringute andmeid ka noorte füüsilise vormi paranemise hindamiseks ja treeningute planeerimiseks. «Kuna uuringud nendel eesmärkidel ei teeni otsest meditsiinilise terviseohutusega seonduvat eesmärki, on täiesti normaalne, et taolisi uuringuid riiklik ravikindlustus ei tasu,» lisas ta.

Eestis on hinnanguliselt 80 000 noorsportlast, kellest üle 8 tunni nädalas sportivaid noori on ligi 24 000. Umbes 16 000 noort teevad trenni 5 kuni 8 tundi nädalas. Mullu käis spordiarsti juures kontrollis iga kümnes noorsportlane.

Hanneli Rudi